

Zadeva: Zapisnik 62. redne seje Sinteze-KCD in NS-SVS

Seja je potekala preko Zooma v torek, 5.3.2024 med 17. in 18.30 uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Informacija o posvetu o pokrajinah;
2. Ne-odzivnost PV na naše predloge o referendumu;
3. Informacija o predlogu g. Prebiliču;
4. Informacija o pismu Ministrici Bratuškovi glede 2TDK;
5. Razno.

Ad 1) Posvet o pokrajinah

Prisotne sta o posvetu uvodoma informirala C. Ribičič in E. M. Pintar. Posvet je organiziral Inštitut za ustavno pravo v sodelovanju z DS v ponedeljek, 26. februarja 2024. Na posvetu je 13 uvodničarjev seznanilo dobro obiskan posvet z dosedanjim maratonskim potekom ustanavljanja pokrajin, ki traja že dobra tri desetletja, in izhodišči za sedanje usklajevanje različnih stališč.

Na posvetu so najbolj prišle do izraza ugotovitve stroke (D. Plut, C. Ribičič, ...), da bi morale biti pokrajine dovolj velike, da bi se lahko soočale z razvojnimi izzivi, kar pomeni da bi bilo smotrno ustanoviti le okoli 7 pokrajin (eno več ali manj). Pri tem bi pokrajine morale pridobiti del pristojnosti, ki zdaj pripadajo občinam, del pa bi prevzele od države. Samo tako bi regionalizacija lahko postala tudi decentralizacija, saj se sedanji centralizem v Sloveniji vse bolj kaže kot neučinkovit.

Hkrati je bilo na posvetu jasno čutiti nasprotovanje temu konceptu tako s strani politike oz. obeh prisotnih ministrov (A. Jevšek, F. Props – ta je bil fizično odsoten, predvajan pa je bil njegov prispevek) kot nekaterih županov. Zavzemali so se za veliko število pokrajin (12 – 15), kar po mnenju stroke ni smiselno. V razpravi, ki je bila zaradi obilice referentov bistveno prekratka, je zato prevladalo prepričanje, da pokrajin še dolgo ne bomo dobili ali pa bodo definirane na silo, zgolj na podlagi političnih interesov.

Je pa organizator ponudil odličen sklep, da se do aprila pripravi poseben zbornik, v katerem bodo prispevki vseh sodelujočih in še nekaterih, ki niso dobili možnosti v razpravi.

V poglobljeni razpravi, ki je sledila tem uvodnim informacijam, je bilo dogovorjeno, da svoj prispevek (tudi na podlagi stališč, ki jih je Sinteza oblikovala na svojem posvetu že leta 2022) pripravimo tudi v Sintezi (osnutek pripravita E. M. Pintar in T. Peršak), hkrati pa je bil podan predlog, da podrobneje proučimo možnost (C. Ribičič) ustavne obtožbe odgovornega ministra (ministrov), ki jih sklep US že dalj časa direktno zavezuje k ustanovitvi pokrajin. (Podrobnejšo oceno posveta je E. M. Pintar pripravil za »Delo«; v PB bo verjetno objavljena 9. 3. 2024).

Ad 2) Ne-odzivnost PV na naše predloge o volilnem sistemu

Na pismo PV glede priprav na referendum o volilni zakonodaji seveda nismo dobili odgovora (državna sekretarka ga. M. K. očitno uspešno blokira vse komunikacijske kanale), obenem pa je čutiti, da se v političnih krogih dogaja intenzivna »tiha diplomacija«. Pri tem se vse bolj uveljavlja predlog, da se datum referenduma premakne v jesen, obenem pa naj bi se državljanom na referendumu ponudila samo ena možnost – odločanje o prednostnem glasu (kar posledično pomeni tudi ukinitve volilnih okrajev). Razprava je pokazala, da je to (če odmislimo, da bi z referendumom vlada implicitno priznala, da o volilnem sistemu odloča ljudstvo, ne politične stranke) vendarle ponovna vsebinska zloraba referenduma. S tako pripravljenim referendumom bi politika ponovno zlorabila svojo oblast, saj bi politične stranke dobile »demokratsko podporo svojih nedemokratskih odločitev". (Podobno očitno razmišlja tudi SDS, ki po internih informacijah naenkrat nasprotuje celo uvedbi prednostnega glasu).

Sprejet je bil predlog, da poskušamo kontaktirati Predsednika US in Predsednico DZ.

Ad 3) Informacija o predlogu g. Prebiliču

Pintar je prisotne informiral o pogovoru z g. Prebiličem in predlogu, da g. Prebilič pred volitvami za evropske poslance, kjer kandidira tudi on, organizira informativno-strokovni posvet o kombiniranem volilnem sistemu. Na poslani pisni predlog odgovora še nismo dobili.

Ad 4) Pismo Ministrici Bratuškovi glede 2TDK

Ker smo dobili informacijo, da vlada vendarle pripravlja novelo Zakona o drugem tiru (kar prejšnji minister in sedanja ministrica obljubljata že tri leta), čemur bo morala slediti tudi novela sedanjega Investicijskega programa (IP2), PSCN pa pripravlja svoje Poročilo vladi o poteku projekta 2TDK, smo se odločili, da Ministrici ga. Bratuškovi in predsedniku PSCN g. Bajcu pošljemo poseben dopis glede nekaterih nerešenih vprašanj. Politična situacija na tem področju postaja vse bolj razgreta, saj se namenja stotine mio evrov za modernizacijo železniške infrastrukture, pri čemer so nekateri projekti (npr. modernizacija železniških postaj v Novi Gorici, na Jesenicah, v Kopru) še pred začetkom del že »podraženi dvakratno«, v projektu 2TDK pa je za nejasno in nekorektno opredeljene probleme namenjenih 2 mrd evrov sredstev. O tem, da v primeru neodzivnosti MZI na te probleme s projektom 2TDK obvestimo direktno pristojne organe (KPK, RS, ...), bomo odločali na naslednjih sejah.

Ad 5) Razno

Pod točko »Razno« je B. Nemeč seznanil prisotne, da je g. B. Ivanjcu in M. Gorenjščku (GZS) predstavil naš (njegov) predlog sprememb davčne zakonodaje, na katerega sta izrazila pritrdilno mnenje, Pintar pa informiral, da Klub poslancev '90 (M. Podobnik) pripravlja razgovor o volilni zakonodaji in prosil za sodelovanje (Ribičič, Pintar, Bohinc, ...).

Predlog zapisnika pripravil E. M. Pintar